

Keskusvaalilautakunnan kokousten järjestäminen tarvittaessa erityistilanteissa myös sähköisen etäyhteyden kautta

KvIk § 3

Valmistelija: hallintosihteeri Juha Rinta-Jouppi

Käsiteltävän asian lainsäädännölliseksi taustaksi:

Voimassa olevan kuntalain 98 §:n (Toimielimen päätöksentekotavat) mukaan "Toimielimelle kuuluvista asioista voidaan päättää varsinaisessa kokouksessa, sähköisessä toimintaympäristössä tapahtuvassa kokouksessa (sähköinen kokous) tai sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely). Sähköisessä kokouksessa ja sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kunnan tulee huolehtia tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen saatavissa."

Lisäksi kuntalain 99 §:n (Sähköinen kokous) mukaan "Sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että läsnä oleviksi todetut ovat keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja ääniyhteydessä."

Kuntalain 100 §:n mukaan (Sähköinen päätöksentekomenettely) "Valtuuston ja muiden toimielinten julkisia kokouksia lukuunottamatta toimielimen päätöksenteko voi tapahtua suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä. Käsiteltävät asiat tulee yksilöidä kokouksutussa ja mainita, mihin mennessä asia voidaan käsitellä sähköisessä päätöksentekomenettelyssä. Asia on käsitelty, kun kaikki toimielimen jäsenet ovat ilmaisseet kantansa asiaan ja käsittelyn määräaika on päättynyt. Asia siirtyy kokouksen käsiteltäväksi, jos yksikin jäsen sitä vaatii tai on jättänyt kantansa ilmaisematta. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja voidaan tarkastaa ennen kokousta."

Kuntalain 101 §:n (Kokouksen julkisuus) mukaan "Valtuuston kokoukset ovat julkisia, jollei kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi tai jollei valtuusto muuten painavan syyn vuoksi jossakin asiassa toisin päättä. Valtuuston suljetussa kokouksessa esitetyt ja siinä käydystä keskustelusta laaditut asiakirjat ovat salassa pidettäviä, jos niin laissa säädetään. Muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää eikä kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi. Yleisöllä on oltava mahdollisuus seurata toimielimen julkista kokousta myös siltä osin kuin

kokoukseen osallistutaan sähköisesti."

Kuntalain 103 §:n (Päätösvaltaisuus) mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Muu toimitiloinen kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös toimitiloinen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti."

Loimaan kaupungin voimassaolevan hallintosäännön 122 §:n (Toimitiloinen päätöksentekotavat) mukaan "Toimitiloinen voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää. Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Toimitiloinen voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely)."

Hallintosäännön 124 §:ssä (Sähköinen päätöksentekomenettely) todetaan, että "Toimitiloinen voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimitiloinen päätösvaltaan kuuluviin asioihin."

Hallintosäännön 126 §:ssä (Kokouskutsu) todetaan, että "Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti."

Hallintosäännön 122 §:ssä (Toimitiloinen päätöksentekotavat) todetaan lisäksi, että "Hallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla."

Hallintosäännön 123 §:n (Sähköinen kokous) mukaan "Toimitiloinen voi pitää kokouksen sähköisesti. Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käyty keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä."

Hallintosäännön 124 §:n (Sähköinen päätöksentekomenettely) mukaan "Toimitiloinen voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimitiloinen päätösvaltaan kuuluviin asioihin."

Hallintosäännön 127 §:ssä (Sähköinen kokouskutsu) todetaan, että "Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali lähetetään pääsääntöisesti sähköisesti. Tällöin päätöksentekoelein tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä."

Koronavirus -pandemian johdosta kaupunginhallituksen kokouksia voi olla tarpeen järjestää myös sähköisesti. Suljetut kokoukset järjestetään kaupungintalolla siihen soveltuvassa suljetussa kokoustilassa, jossa on fyysisesti läsnä mahdollisesti osa keskusvaalilautakunnan jäsenistä ja mahdollisesti osa läsnä sähköisen etäyhteyden kautta.

Suomen hallitus on 16.3.2020 antamissaan linjauksissaan todennut yhtenä linjauksena, että "rajoitetaan julkiset kokoontumiset kymmenen henkilöön ja suositellaan välttämään tarpeetonta oleilua yleisillä paikoilla." Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 17.3.2020 antanut määräyksen, jonka mukaan "Lounais-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 henkilöä. Kielto päättyy 13.4.2020 klo 24:00." Sisäministeriö on ohjeistanut 17.3.2020, että "Julkisella kokoontumisella tarkoitetaan yleisellä paikalla järjestettävää yleistä kokousta ja yleisötilaisuutta. Yleisiä kokouksia ovat mielenosoitukset ja muut kokoontumisvapauden käyttämiseksi järjestetyt kaikille avoinna olevat tilaisuudet. Yleisötilaisuus on yleisölle avoin huvitilaisuus, kilpailu, näytös tai muu näihin rinnastettava tilaisuus. Tällaisia kokouksia ja tilaisuuksia eivät ole esimerkiksi pihapelit ja muut harrastejoukkuelajit, ravintolassa käynti tai kunnallinen päätöksenteko."

Suomen Kuntaliitto on ohjeistanut 17.3.2020 kuntia ja kuntayhtymiä ko. asiassa seuraavasti: "Kunnat voivat aiempaa enemmän pitää kokouksia myös sähköisesti. Kuntalaki (410/2015) antaa laajat mahdollisuudet paikasta riippumattomalle päätöksenteolle. Toimielinten kokouksia voidaan pitää myös sähköisin välinein. Tällöin esimerkiksi tartuntatautilain mukaisessa karanteenissakin olevat voisivat osallistua kokouksiin. Sähköisen kokous on toteutettavissa esimerkiksi Teams tai Skype -kokouksena, tai muulla vastaavalla työkalulla, jolla pystytään teknisesti toimimaan siten, että yhdenvertainen näkö- ja äänyhteys on mahdollinen. Käytännössä toimielinten kokouksissa harvemmin käsitellään arkaluonteisia tai salaisia asioita, vaan käsiteltävät asiat ovat useimmiten julkisia. Kunnan velvollisuutena on kuitenkin huolehtia näiden välineiden tietoturvasta ja tietosuojasta.

Kun on kysymys Teamsin ja Skypeen kaltaisista yleisesti käytössä olevista järjestelmistä, on syytä huolehtia, että esimerkiksi päivitykset ovat ajantasalla. Kunnan velvollisuutena on huolehtia, että kokoustekniikka toimii. Koska tietoverkot ovat luultavasti kovin kuormittuneet, häiriöihin yhteyksissä kannattaa varautua. Toimielimen jäsenillä tulee olla mahdollisuus tosiasiallisesti osallistua keskusteluun ja päätöksentekoon. Jos näin ei ole, voi syntyä laillisuusongelmia. Jos yhteydet ovat kovin huonot ja osallistujia putoaa pois verkosta, kokous voidaan myös keskeyttää ja kokousta voidaan jatkaa, kun kaikki ovat taas mukana.”

Sähköinen kokous voidaan pitää soveltuvalla tietojärjestelmällä tai videoneuvotteluyhteydellä. Sähköisen kokouksen päätöksentekomenettely on sama kuin varsinaisessa kokouksessa. Erona on se, että osallistujat eivät ole fyysisesti läsnä kokouspaikalla. Loimaan kaupungin luottamushenkilöiden käytössä oleva Innofactorin sähköinen kokoushallintajärjestelmä ja MS Office 365 -ohjelmistokokonaisuuteen sisältyvä Teams -ääni- ja videoneuvottelujärjestelmä mahdollistavat sen, että Loimaan kaupunki voi kuntalain ja hallintosäännön määräysten mukaisesti siirtyä sähköiseen kokousmenettelyyn tarvittaessa. Luottamushenkilöillä on lisäksi käytettävissään kaupungin heille luottamustehtävän hoitamista varten antamat tablet -laitteet.

Ehdotus: Keskusvaalilautakunta kokoontuu lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti perinteisellä tavalla eli jäsenet/varajäsenet ovat fyysisesti läsnä kokouksissa huomioiden turvaetäisyydet ym. suojaustoimenpiteet koronapandemian vuoksi.

Keskusvaalilautakunta hyväksyy, että Loimaan keskusvaalilautakunnan kokouksia voidaan järjestää tästä hetkestä alkaen tarvittaessa mm. koronatilanteesta johtuen myös sähköisen etäyhteyden kautta em. esittelytekstin mukaisesti.

Sähköisen etäyhteyden kautta kokoustaminen ei kuitenkaan ole mahdollista vaaliasiakirjojen tarkastamisen tai äänten laskennan ym. vastaavien toimintojen ja niihin liittyvän päätöksenteon osalta.

Päätös: Hyväksyttiin.